

Overzicht jaar 2020 verslagen Plantenwerkgroep KNNV Zoetermeer

14 maart	Een historische bijeenkomst	pag. 2
17 maart	Mossen in het Bentwoud	pag. 4
10 / 24 april	Inventarisatie Dorp-Oost	pag. 5
16 april	Inventarisatie Leidsewallenwetering	pag. 6
7 mei	Inventarisatie Dorp-oost	pag. 7
21 mei	Oude weteringen, de Voorweg	pag. 8
06 juni	Oosterheem Zuid-Oost – Kruisweg	pag. 9
25 juni	Verslag Noord-Aa-Oost	pag. 11
8 juli	Waar het Hoekstrapark de Oostweg raakt	pag. 12
25 juli	De dorpskern van Benthuizen in de regen	pag. 13
30 juli	Verslag Voorweg en Schinkelweg/ZW	pag. 14
5 augustus	Het Nieuwe Strepen, bedrijventerrein Bleiswijk	pag. 16
18 augustus	Leidsewallen	pag. 18
19 augustus	De Nieuwe Driemanspolder	pag. 19
05 september	Stadsplantendag in Meerzicht	pag. 20
19 september	Een puntje Oosterheem	pag. 22
17 oktober	Op de grens van Benthuizen en Zoetermeer	pag. 24
3 data	Planten zoeken in het Prielenbos 2020	pag. 26

Een historische bijeenkomst

Wim

Straatverlichting is aan in Audun le Roman op het moment suprême.

de corona!

We hadden bijzonder veel mazzel, dat op het hoogtepunt v.d. zonsverduistering de lucht een beetje opentrok.

Dit was de eerste en wellicht ook gelijk de laatste keer dit jaar dat we met z'n zevenen gingen inventariseren. Op zaterdagochtend, 14 maart was dit, na de startavond, de tweede keer dat we elkaar ontmoetten, net voor de coronacrisis losbarstte. Bij een totale zonsverduistering verschijnt er een kroon

(corona) rond de zon. Tilly en ik hebben dat één keer meegemaakt op 12 augustus 1999 in Noord-Frankrijk. Heel bijzonder spookachtig licht, waar de dieren stil van worden. En nu dit!

Mijn ouders zijn van 1915 en hebben de Spaanse griep meegemaakt. Mijn moeder heeft in DE oorlog tbc gekregen en met kuren in Bilthoven is zij er op eigen kracht bovenop gekomen, dat wil zeggen met hulp van haar naasten en de verpleging. En nu weer zoiets. Het moet me even van het hart. Bijzondere dingen die met ons mensen en de natuur te maken hebben. We leren weer dat we elkaar nodig hebben.

Ons doel voor deze ochtend was de strook bos tussen de A12 en de wijk Meerzicht (km-hok 91, 451).

We waren al voorzichtig en hielden afstand van elkaar. Heerlijk weer en veel

Oosterse sterhyacinth (Fred)

voorjaarsbloeiers. Johan was er niet bij, een heel gemis; dus hebben we maar alles wat we vast konden leggen genoteerd. Dat wil zeggen de locatie en bij twijfel een foto. Dan kunnen we die later aan Johan laten zien.

Joke deed alles met behulp van de NOVA-app van verspreidingsatlas.nl. Zelf noteerde ik de gegevens op een nieuw ontworpen waarnemingenformulier.

Marja gebruikte dezelfde app, maar alleen om mij de coördinaten door te geven van wat we waarnamen. Dit is een snelle werkwijze. Ook had ik een km-hok kaartje met een 100m raster ter beschikking. Al heb je geen gps apparaat, dan nog kan je de plaats op ongeveer 10 meter nauwkeurig inschatten. Met deze werkwijze kunnen we ook zien op welke plekken we binnen een km-hok nog niet geweest zijn. En met het bestuderen van Google Maps op Open Street Map, kunnen we potentieel interessante gebieden opsporen. Zo komen we dichterbij het werkelijke aantal soorten dat in een km-hok voorkomt. Een lonkend perspectief. Het lijkt me dat we deze werkwijze moeten voortzetten. Het levert mij als Zoetermeerse KNNV waarnemingen-database-beheerder eerder minder dan meer werk op, maar daar kom ik nog op terug.

De lijstjes van Joke, Marja en mij moeten we nog samenvoegen. Dat zal ik in overleg met Johan doen. De foto's heeft hij al beoordeeld. Dus worden het er meer dan de 56 soorten die ik genoteerd had. Er waren er een paar die ik mij achteraf pas herinnerde en waarvan ik zelfs foto's had.

Vingerhelmbloem (Fred)

Nadat we de zoektocht beëindigd hadden heb ik nog een poos gepraat met een marinier die bepakt en bezakt een wandeltocht maakte. Dat vond ik leuk omdat ik in mijn betaald werkzame leven voor de marine gewerkt heb.

Na deze speurtocht heb ik nog een deel van een hok samen met Joke gedaan. Zelfde werkwijze maar nu met meer discipline. Daarover misschien later. Wat overeen kwam is dat ik na de zoektocht bij het Kangoeroepad weer een militair op mars tegenkwam. Ik vroeg of hij van de marine was: "nee" zei hij, "ik houd niet van water".

Mossen in het Bentwoud

Henk

Dinsdag 17 maart

Aanwezig: Taco, Winnie en Henk

Mossen worden geteld in maart en eind oktober/november, omdat ze dan beter zichtbaar zijn tussen de andere planten. In totaal vonden we in de PQ's 7 soorten. PQ3 is niet geïnventariseerd vanwege tijdgebrek, maar daar zijn nog nooit mossen waargenomen. In PQ2 (perceel maaibeheer) en PQ4 (de taludkant) komen de meeste soorten voor (namelijk 4). In PQ1 (begrazingsgebied) vonden we één soort. De bedekkingsgraad is iets lager dan vorig jaar in maart.

PQ1: gewoon dikkopmos

PQ2: kleisnavelmos, gewoon pluisdraadmos, fijn laddermos, gewoon dikkopmos

PQ3: -

PQ4: gewoon dikkopmos, purpersteeltje, pella, puntmos

Bedekkingsgraad

		Okt 2019	Maart 2019
PQ1	1	+	+
PQ2	1	2b	2b
PQ3	-	-	-
PQ4	2a	3	3

Mossenstudie (Winnie)

Inventarisatie hok 305745 Dorp-Oost

datum 10 april en 24 april

Tilly

Dit jaar is het thema de oude weteringen. Als eerste stond op het programma stukje

De sfeer van een oude wetering (Tilly)

Zegwaartseweg en Schinkelweg, liggend in het hok 305745 – 94,451 – Dorp-Oost.

Ik heb alleen de stukken langs het water en voor zover mogelijk ook aan de overkant van het water geïnventariseerd.

Ik ben halverwege op de Zegwaartseweg begonnen tot bijna aan het bruggetje bij Den Hoorn. Daar stonden redelijk wat soorten die je in zo'n berm kunt verwachten, zoals pinksterbloem, berenklauw, fluitenkruid, gewone engelwortel, veldzuring, scherpe boterbloem en in het water gele lis en waterzuring en een ook

waarschijnlijk de grote lisdodde.

Aan de andere kant van het water is bagger op de kant gegooid, daar stonden akkerdistel en een heel stuk met vnl grote brandnetel en harig wilgenroosje. Van het bruggetje in de bocht richting de Schinkelweg is een wandelpad waar veel gewandeld wordt (met honden). De berm langs het water is best ruig: veel brandnetels, kleefkruid, ook fluitenkruid, waarschijnlijk ook vergeten wikke en bitterzoet.

Aan de kant van de Schinkelweg is een klein stukje ingeplant met diverse soorten voorjaarsbollen zoals (botanische) tulpen, narcissen, blauwe druifjes, dat vertelde een collega die daar woont en die ik tegen kwam. Verder een plant gezien die ik niet thuis kon brengen.

Op 24 april ben ik terug geweest, de lijst is aangevuld met enkele soorten. De onbekende plant is waarschijnlijk dagkoekoeksbloem. En veldsla bloeide nu volop, en dat blijkt nu een enorme plek te zijn.

Vergeten wikke (Tilly)

Inventarisatie hok Leidsewallenwetering

16 april 2020

Tilly

Ik ben begonnen bij het bruggetje aan de noordkant van de RandstadRail tot aan de Wallendreef, aan de oostkant in de wijk Seghwaert en teruggelopen via de andere kant.

Het eerste stuk was de begroeiing vrij laag, ook droog, vooral vlak langs fiets/voetpad hele stukken, zelfs een beetje verdord. Hele plekken met kleine veldkers, gewone hoornbloem en veldereprijs gezien. Verder speenkruid, smalle weegbree, scherpe boterbloem, veldzuring etc

Verderop in de buurt van de Wallendreef, stond op de dijk enkele pinksterbloemen, maar onder aan de dijk veel meer. Aan de waterkant zag ik waterzuring, gele lis en (later ook waterlelie) en een bijzondere soort, nl holwortel. Bij een controlebezoek voor holwortel (op 5 mei) zag ik volop ijle dravik en zachte dravik en zelfs een morgenster.

Boven de Wallendreef in de (normaal afgesloten) schapenweide aan de kant van Aziëweg zag ik watermunt en verder gras, brandnetels en hondsdrif. En stond in het water nog een zegge, nogal blauwachtig en afgevreten. Ik denk geen oeverzegge, het blad was te smal. Misschien moeraszegge?

Morgenster (Tilly)

In de Weidse Weide heb ik geen nieuwe soorten meer kunnen aanstrepen.

Inventarisatie hok 94451 Dorp-oost

Henk

Donderdag 7 mei 2020

Aanwezig: Joke, Floris, Henk (verslag)

Het geplande km-hok is vervangen door die van een maand geleden.

Route: Start hoek Den Hoorn/Zegwaartseweg, Rokkeveenseweg, Cornelis van Eerdenstraat, John McCormickstraat, Jan Hoornstraat, Kastanjeplein, Cornelis van Eerdenstraat, Wilgenplein, Binnenweg, Bleiswijkseweg, Zegwaartseweg, Van Boisotring, Den Hoorn.

Op afstand (Floris)

Het was prachtig weer (Temp ca. 20°C). De gevolgen van de droogte waren goed te zien: weinig begroeiing langs de bomen en op de trottoirs. Het eerste stuk was door de wijk met veel verwaarloosde en betegelde tuintjes, hetgeen hier niet leidde tot interessante waarnemingen, maar wel tot veel Paardenbloemen en Zevenblad. Bij enkele nieuwe huizen veel Reigersbek (vanwege vers schelpenrijk zand?). Enige tijd stil gestaan bij de Bastardhyacinth (*Hyacinthoides x massartiana*) en een Karmozijnbes, die we uiteindelijk vanwege de bloemkleur de Westelijke karmozijnbes (*Phytolacca americana*) hebben genoemd.

Uiteindelijk leverde de wandeling weliswaar nog 76 soorten op, maar weinig spectaculairs.

Oude weteringen, de Voorweg

Joke

Donderdag 21 mei, km hok 91-453.

Aanwezig: Marja, Floris, Joke

Zoeken op 1.5 meter (Floris)

Op deze zomers warme avond was weer een stukje oude weteringen aan de beurt. Misschien een thema wat we nog eens kunnen herhalen als we weer gewoon met z'n allen op pad kunnen.

Eerst gingen we op zoek naar Blauw walstro, wat door 2 waarnemers hier in de buurt gemeld was op waarneming.nl (Johan houdt dit goed bij). Helaas was op de ene locatie het gras zo hoog dat we niets konden vinden, en op de andere locatie bleek alles juist gemaaid. Ook geeft de waarnemingsite wel een stip op een locatie, maar staat erbij dat dit ook \pm 25 m is. Dan kun je best nog

een tijd zoeken.

Vervolgens liepen we langs waterkant over de Voorweg richting de bowling. Het aantal gelopen meters op een avond is nog nooit zo weinig geweest volgens mij.

Marja zag al heel snel Kalmoes, en zelfs een beginnende bloeiaar was aanwezig. Er stond redelijk veel van. Ook Grote egelskop, Gewone engelwortel, Slanke waterkers, Waterzuring, Witte waterlelie en Watermunt op de waarnemingenlijst verraden dat we langs het water liepen. Verder veel heel algemene soorten in de berm. De meeste grassen staan al volop te bloeien.

Een eindje verderop was een zandpaadje waar wij nog wat andere soorten hoopten te treffen. De plantjes hier waren vooral heel klein, en hadden te lijden van de droogte. Mijn oog viel op een boterbloemetje van 5 cm hoog, met teruggeslagen kelkbladen. Na een speurtocht door de Heukels en de Eggelte kwamen we tot de conclusie dat het de Knolboterbloem moest zijn, maar superklein. De karakteristieke knol vonden wij niet duidelijk bij deze miniplanten.

Weer terug bij het water zagen we een Knolboterbloem in vol ornaat langs de waterkant. Een duidelijk kenmerk van deze boterbloem is naast de teruggeslagen kelkbladen, de beharing: in het onderste gedeelte van de plant afstaand, bovenin aangedrukt behaard.

Hier vonden we ook nog Blaartrekkende boterbloem, en in het water veenwortel. In het water kan deze soort bloeien, op het land nooit.

De teller bleef steken op 60 soorten, omdat we maar met 3 personen waren en omdat we Johan missen! Hij had meteen geweten dat we een Veldzuring zagen, wij moesten op zoek in de boeken....

Die zuring stond wel heel mooi te bloeien, gelukkig had hij ook al volop zaad, want dat vergemakkelijkt de determinatie.

De Knolboterbloem (Floris)

Verslag plantenwerkgroep op zaterdag 6 juni

Tilly

06 juni 2020 i hok 305843 – 97,451 – Oosterheem Zuid-Oost – Kruisweg 1^e keer.

Aanwezig: Joke, Floris, Wim en Tilly. Wim is kort geweest.

Avond koekoeksbloem (Tilly)

Het was een zonnige dag met een harde wind. De eerste keer dat we als groep weer op pad mogen, mits we ons houden aan de 1,5 meter. (dat is toch wel erg lastig, vond ik zelf)

Op de plek waar we stonden konden we gelijk aan de slag. Op de zandige plek stonden flinke planten van

Hertshoornweegbree, een grote plek met Gewone reigersbek. Ook stonden er een grote planten van een Koekoeksbloem met witte bloemen. Het is de

Avondkoekoeksbloem of de Nachtkoekoeksbloem. Op basis

van klierharen kwam ik uit op de Nachtkoekoeksbloem, maar (thuis) bij het uitzoeken en bekijken van foto's (op o.a. internet) zie ik dat we vooraf niet hebben gekeken of de plant 2-slachtig of 2-huizig was. Dus het zal wel Avondkoekoeksbloem zijn.

Verder langs de steil aflopende oever zagen we o.a. diverse soorten gras, Gewone rolklaver, Knoopkruid, Groot streepzaad en Bonte wikke (beide bij de aanleg van de bermen in Oosterheem ingezaaid) en 1 plant Biggenkruid.

Toen stuitte we op een gele morgenster. In de (nieuwe) Heukels staat 3 morgensterren, nl Paarse, Bleke en Gele morgenster en Gele morgenster (*Tragopogon pratensis*) heeft ook nog 2 ondersoorten, nl subsp. *orientalis* (wat in de oude Heukels Oosterse morgenster genoemd werd) en subsp. *minor* (in de OF 4, Kleine morgenster genoemd wordt).

Best ingewikkeld.

Deze eerste morgenster had opvallende lange omwindselblaadjes, ze staken ver boven de kroonblaadjes uit, dus dat is de subsp. *minor*.

Gele morgenster (Floris)

Vervolgens zijn we een straat in gegaan voor meer urbane flora. Op een geel grasveld vonden we Kleine leeuwentand. Langs de huizen vonden we herderstasje en gehoornde klaverzuring. En een zeggesoort, een zandzegge?? We kwamen langs leuke adoptiegroenplekken.

Weer terug in de Javalaan zagen we in de middenberm Biggenkruid en Kleine leeuwentand. Tot slot hebben we een klein stukje van een mooi bloemrijke berm met Margriet, Knoopkruid, Gele morgenster (*Tragopogon pratensis*) langs de Olaf Palmelaan bekeken. Onderaan de oever stond een grote plek met moerasrolklaver.

Een mevrouw vertelde al eerder op de ochtend dat daar orchideeën hebben gestaan, maar dit jaar had ze ze niet gezien. We hebben ze ook niet gevonden, maar wel moerasspirea en zomerfijnstraal.

Het was deze keer een klein rondje, het determineren van planten kost gewoon veel tijd en met de harde wind was het ook lastig om foto's te maken. Grassen blijven ook lastig, er stonden ook andere soorten dan die we al kenden. Al met al leuk om met elkaar op pad te zijn en weer een stukje van Zoetermeer te zien. We hebben ca 65 planten genoteerd.

Verslag Noord-Aa-Oost

Tilly

Donderdag 25 juni, km hok 304851 – 95,455

Aanwezig: Tilly, Floris, Joke

Vanwege de regen op donderdag 18 juni is de inventarisatie een week verzet naar donderdag 25 juni om 19.00 uur. Het was een prachtige avond, overdag is ca 30 graden geweest. Heel druk met mensen die aan het fietsen of lopen waren. We (Joke, Floris en Tilly) hebben ons verzameld bij het Berenrestaurant. In de berm langs het fietspad ter hoogte van het restaurant zijn we gestart en stuitten gelijk al op wat probleempjes en moesten onze Heukels erbij halen.

Het Berenrestaurant en het parkeerplaats is omgeven en afgeschermd met heuvels. Met de aanleg daarvan is het ingezaaid met een bloemrijk mengsel. Daar is nu nog wat van terug te zien, er stond veel bonte wikke, gewone rolklaver, muskuskaasjeskruid en veldlathyrus. We vonden ook trosdravik, een soort die we nog weinig in Zoetermeer gevonden hebben. Hij is eenjarig, groeit voor de zomer en op vochtige hooiland. Op het parkeerterrein bij het

5-delig kaasjeskruid (Tilly)

restaurant zagen we algemene soorten als zilverschoon, liggend vetmuur en wilde cichorei. We hebben langs de waterkant van de Zoetermeerseplas nog een aantal soorten gestreept zoals gele lis, gewone engelwortel, ringelwikke en kluwenzuring.

Daarna zijn we de weg overgestoken en hebben nog in de sloot gekeken naar waterplanten. En verderop zijn we het pad oplopen naar een van de afgeknotte molens. Een zijpad daarvan liep

Reuze berenklauw (Tilly)

naar een stortplek voor groenafval. Daar zagen we overblijvende ossentong en een aantal reuzenberenklauwen, volop in bloei!

Nadat Floris (al eerder) en Joke naar huis gegaan zijn, het was al rond 22.00 uur, heb ik nog even de andere kant van het Berenrestaurant gekeken. Mijn oog viel op geel bloeiende planten en dat bleek geel walstro te zijn. Ook zag ik witte variant van de bonte wikke. Bij het water zag ik een grote plek met trosdravik staan. Bij een plasje, vrijwel omgeven door riet, vond ik een

aantal exemplaren van dubbelkelk. Het was een zeer zachte en mooie zomeravond!

Waar het Hoekstrapark de Oostweg raakt (hok 93.449)

Tilly

Woensdag 8 juli, km hok hok 93.449

Aanwezig: Henk, Joke, Wim, Tilly en Johan

Op woensdag 8 juli kwamen we bij elkaar op het bruggetje tussen de Scheg- en Blauwroodlaan. Het was bewolkt en af en toe wat druilerig. We hebben eerst de berm en oever van de

Rood cypergras(Tilly)

Spectrumsingel bekeken. Naast de gebruikelijke bermflora genoteerd te hebben, liet Johan ons de IJle zegge zien. Deze weinig opvallende soort staat hier sinds 2013 en het is tevens de enige groeiplaats in Zoetermeer.

Opvallend waren de forse pollen Rietzwenkgras, heel herkenbaar met het brede, scherp gerande blad en de forse bloeiaren. Verderop ook nog op verschillende plekken bijna uitgebloeide Rietorchis en Grote wederik.

In het water van de singel bloeide vooral veel Watergentiaan. Vervolgens

de Scheglaan in waar in het groen rond "Dekker Sport" flink gesnoeid was. Dat groen bestond voor een groot deel uit aangeplant sortiment aangevuld met wat spontaan gevestigde bomen en struiken, waaronder de Peterselievlier. Deze cultuurvorm van de Gewone vlier, met zijn fijn verdeelde peterselieachtig blad komen we in Zoetermeer wel vaker verwilderd tegen. Vanwege de motregen besloten we, ondanks de corona gevaren koffie te gaan drinken bij "Dekker Sport".

Vervolgens zijn we via de Natuursteenlaan naar het Berkelse Pad gelopen. Aan de kop van de singel naast het fietspad vonden we Rood cypergras terug, een uit het Middellands zeegebied afkomstig inburgerend schijngras dat hier al sinds 2008 voorkomt. De Grote boterbloem die bekend is uit de oeverstrook iets verderop konden we daarentegen niet terugvinden.

Via een bruggetje over de singel liepen we via het Albast weer terug richting Hoekstrapark. Op het Albast troffen we de bekende verzameling stadsplanten waaronder Gehoornde klaverzuring, Geelrode naalbaar, Kransgras, Kruipklokje enz. Via de Rozenberg zijn we teruggelopen naar het startpunt waar onze fietsen stonden. Resultaat: 142 soorten op de lijst.

Coronaproef (Tilly)

De dorpskern van Benthuisen in de regen

Tilly Kester

Op zaterdag 25 juli hebben Henk, Johan en ik Benthuisen bezocht. De kern van Benthuisen valt in twee verschillende Km-hokken en van het meest oostelijk gelegen hok, dat geheel buiten Zoetermeers grondgebied valt, hadden we nog geen waarnemingen.

De weersvoorspelling was niet geweldig maar het zou in de ochtend droog zijn. Om 10.00 uur, toen we begonnen was dat ook zo maar al gauw begon het te miezeren.

We zijn gestart bij de hoek Dorpsstraat-Dijk. In de wetering troffen we o.a. Grote egelskop en Kikkerbeet. Naast de inheemse Witte waterlelie zag je ook hier al *Nymphaea marliacea*, een

Walstroleeuwenbek (Tilly)

"tuinsoort" die tegenwoordig vrijwel overal opduikt. De bloemen van deze soort kleuren in het hart soms een beetje rose-rood. Een ander duidelijker kenmerk is dat de drijfbladeren boven het water uitgroeien, dit in tegenstelling tot het blad van de inheemse Witte waterlelie dat plat op het water ligt. Verderop in het water troffen we Gele plomp.

In een van de voortuinen aan de Dorpsstraat stond Akkerereprijs, een ereprijs met blauwwitte bloemetjes en behaarde vruchtjes. Via een zijstraat trokken we dieper het dorp in met jaren 50- en 60-woningen aangevuld met hier en daar latere nieuwbouw. Het was er stil, behalve dat er wel eens een auto voorbij kwam. We troffen hier volop echte stadsplanten, waaronder

Gele maskerbloem (Tilly)

Kransmuur, tegen een schutting Muursla en Bleke basterdwederik. Verderop Walstroleeuwenbek, Kruipklokje, Dalmatiëklokje, Muurleeuwenbek en Muurfijnstraal en grassen waaronder Europese hanenpoot, Harig vingergras en Kransgras. In een voortuin tussen straatstenen zagen we een heel tapijt van Hertshoornweegbree. In het plantsoen bij een speelplaats en school vonden we Rood guichelheil, Bleekgele droogbloem en Straatliefdegras. Tussen de rubberen tegels op een speelplaats Schijfkamille, een klassieke stadsplant die we tegenwoordig steeds minder vaak zien.

Inmiddels was de miezerregen overgegaan in regen met grote druppels. Weer terug in de Dorpsstraat kwamen we bij een braakliggende stuk grond waar we zo weer 15 soorten konden bij strepen. Opvallende waarnemingen waren: Vijfdelig kaasjeskruid, Zomerfijnstraal, Bezemkruiskruid, Gevleugeld hertshooi en Gele maskerbloem. Verrassend, zoveel stadsplanten in de kletsnatte kern van een Zuid-Hollands dorp, Bij beter weer waren we zeker langer doorgedaan en hadden we meer soorten gestreept. Volgend jaar beter?

Verslag Voorweg en Schinkelweg/ZW

Tilly Kester

Vanwege ons jaarthema “oude weteringen” hebben Johan en ik op donderdag 30 juli voor de tweede keer twee transecten van de veenweteringen geïnventariseerd.

Het eerste transect bevond zich aan de Voorweg (KM-hok 30.57.22) aan weerszijden van de Meerzichtlaan. Daar zijn we dan ook gestart.

Het was warm, zonnig weer en best druk op de Voorweg. Voor de veiligheid is het in dit soort situaties goed om het oranje hesje van Floron te dragen maar ik had het helaas niet bij me.

Diverse te verwachten soorten troffen we aan. In het water Grof hoornblad en Smalle waterpest, op het water de Witte Meerbloem of waterlelie met zijn vrijwel ronde drijfbladeren.

Aan de oevers Gele lis, Moerasandoorn, Moerasvergeet-mij-nietje, Wolfspoot, Watermunt, Zwanenbloem e.d. Opvallend was het vele Blauwe glidkruid dat volop in bloei stond, een typische weteringenspecialist.

Blauwe glidkruid (Tilly)

Aan de overzijde van de Voorweg vonden we Akkerereprijs in de wat zandige grond bij de ingang van een woning.

Na een pauze bij De Zoetelaar in de Dorpsstraat zijn we naar de Schinkelweg gefietst.

Daar bevond zich ons tweede doel. Gescheiden door een smalle grasberm volgt de wetering hier de Schinkelweg om verder af te buigen richting Zegwaardseweg. Het transect bevond zich helemaal binnen KM-hok 30.57.45

De grasstrook met aangrenzende oever maakten een uitgesproken rommelige indruk met hier en daar hopen op de kant gegooid, rottende drijfbladplanten. Aan de oever Kattenstaart, Koninginnenkruid, Veenwortel, Bitterzoet e.d. Tegen de weg aan vonden we ook typische stadspanten zoals Gevlamde fijnstraal, Kleine varkenskers en Late guldenroede.

Langs de Zegwaardseweg troffen we Oeverbies, Zwanenbloem, Gewone engelwortel, Grote egelskop en volop in bloei Harig wilgenroosje. Weinig spectaculair

Harig wilgenroosje (Tilly)

allemaal maar de grootste teleurstelling die ons ten deel viel was de net “opgeknapte” oever plus harde beschoeiing aan de Palensteijnse kant van de wetering. Het brengt je terug in de jaren '80 van de vorige eeuw toen we nog leefden zonder Waterplan en dit de standaardoplossing was.

Op weg naar huis via de Gaardedreef vond ik bij een verwaarloosde voortuin een enorme plek met Zomerfijnstraal.

Zomerfijnstraal. (Tilly)

Het Nieuwe Strepen, hok 97-449, bedrijventerrein Bleiswijk

Joke

Woensdag 5 augustus

Aanwezig: Anne, David, Henk, Johan, Joke, Tilly. Anne deed voor het eerst mee en volgens mij vond ze het leuk. Welkom Anne!

Het Nieuwe Strepen (HNS) is in 2012 door Floron gestart met als doel trefkansen van soorten te berekenen en zo uiteindelijk de verspreidingstrends die door het CBS berekend zijn, te

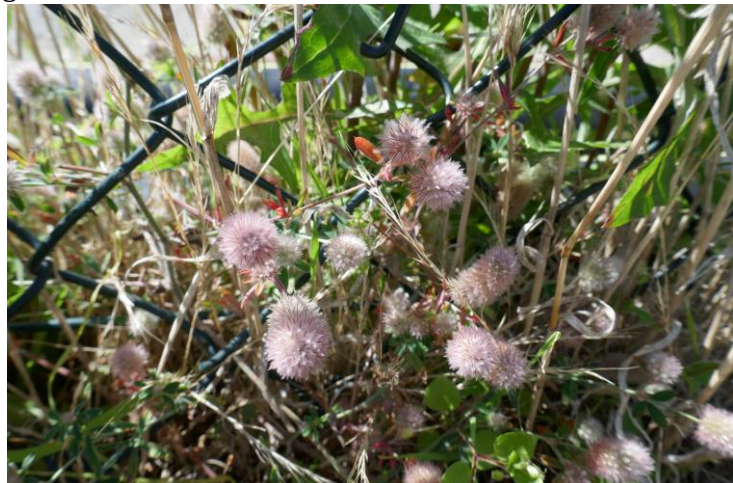
valideren. Je inventariseert een kmhok maar er worden extra eisen gesteld aan de werkwijze. Belangrijk is dat alle verschillende biotopen in een hok bezocht worden, en er is een tijdsduur vastgesteld. Je mag ook maar strepen van mei tot september en je moet je lijst binnen 14 dagen maken. Bij andere inventarisaties kun je meerdere keren in het jaar gaan, zodat je ook bv de voorjaarsbloeiers ziet.

Het bedrijventerrein in Bleiswijk is het gebied waar vroeger de veiling was. Er wordt nog gebouwd, we hoorden van passanten dat er het grootste distributiecentrum van Zalando in Europa komt. Het stond vol met zulke distributiecentra, afschuwelijke kolossen van gebouwen met heel veel parkeerterrein en laadplekken voor vrachtwagens. Ik was benieuwd of er planten zouden staan en had in het voorjaar al een keertje rondgekeken. Toen had ik ook gezien dat het bedrijventerrein helemaal afgesloten kan worden, zodat je er in het weekend niet terecht kunt. Vandaar de woensdag.

Fijnstraal, Bezemkruiskruid etc. (Tilly)

Dovenetels, Klavers, Haagwinde, Weegbree, Boterbloemen enz. Ook wat interessantere soorten als Kompassla, Penningkruid, Vertakte leeuwentand en Bitterzoet.

Toen fietsten we door naar het bedrijventerrein. Grote vrachtwagens denderden langs ons. Het was eerst wat zoeken naar leuke plekjes, we liepen in de berm langs de weg en zagen veel jonge boompjes als Zomereik en Esdoorn en Es. Stadse soorten als Bezemkruiskruid en Hertshoornweegbree, Hoge fijnstraal en Bleekgele droogbloem

Hazenpootje (Tilly)

ontbraken ook hier niet. Leuk vond ik Hazenpootje, een klaversoort waarvan het bloemhoofdje op een zacht hazenpootje lijkt.

Toen ontdekten we een braakliggend terrein met ook nog een sloot, een paradijsje voor floristen. Hier konden we ook wat veiliger rondstruinen. Nu nam het aantal soorten lekker toe. Wolfspoot, Grote egelskop, Vierzadige wikke, Heelblaadjes, Grote kattenstaart en Rode ganzenvoet, leuke soorten!

Ongebruikte stukjes. Een waar eldorado. (Tilly)

Nog verderop een verwaarloosd stukje groen met Rood guichelheil, Sint Janskruid en David vond zowaar een Tomaat! Ten slotte zagen we op de terugweg Grijze mosterd, een soort die we soms weleens over het hoofd zien.

Het aantal soorten was opgelopen tot 129, er staan dus wel degelijk planten op zo'n terrein. Met al het heen en weer fietsen waren we wel 4 uur bezig geweest.

Een 'Nieuw strepen-hok' wordt altijd door 2 verschillende personen op verschillende dagen bekeken. Ons hok is ook bezocht

door Peter Hegi, op 10 juli. Hij vond 159 soorten, voeg je beide tellingen samen dan kom je op 184 soorten. Peter had Brede wespeorchis gevonden, wij Penningkruid en kroosjes (misschien heeft hij niet langs de A 12 gekeken.) De tomaat had hij niet gevonden, maar wij hebben kennelijk ook wel het een en ander over het hoofd gezien.

Leidsewallen (KM-hok 305715)

Tilly Kester

Op dinsdag 18 augustus 2020 hebben Johan en ik dit hok voor de tweede keer geïnventariseerd. Het was bewolkt en af en toe brak een waterig zonnetje door.

We begonnen bij de brug richting de Wallendreef aan de kant van de wijk Seghwaert. In vergelijking met het voorjaar was de grasstrook vlak langs het water nu weelderig begroeid en hoog opgeschoten. We troffen er veel hoge oeverplanten aan waaronder Harig wilgenroosje, Liesgras, Grote lisdodde, Grote egelskop en Oeverbies. Ook Kalmoes en Holpijp hebben we terug kunnen vinden.

Bij de bosjes tegen de Wallendreef aan zagen we in het gras twee fel rood gekleurde plekken met aronskelk. Na controle van de bessen, een paar weken later, bleek dat het de Italiaanse aronskelk was. In de aangrenzende bosjes vond ik ook nog een grote plek en het bekende geelwit gemarmerde jonge blad, geen twijfel mogelijk dus.

Italiaanse aronskelk (Tilly)

Weidse weide (Tilly)

Aan de oever van park De Weidse Weide troffen we een reeks soorten die vroeger veel algemener waren aan de veenoevers van de oude weteringen: waaronder Blauw glidkruid, Moeraswalstro, Moerasvergeet-mij-nietje e.d.. De oever aan de kant van Azieweg, waar ook schapen lopen, is minder weelderig begroeid. In het water troffen we ook hier de waterlelie waarvan een aantal bladeren ver boven het water uitsteekt aan. Deze verwilderde tuinvijverplant die in een aantal kleurvarianten voorkomt nemen

we tegenwoordig op als: *Nymphaea marliacea* of wel "Roze waterlelie". Onder deze naam worden diverse tuinhybriden samengevat waarvan onze eigen Witte waterlelie waarschijnlijk een van de stamouders is.

De Nieuwe Driemanspolder

Henk

De Nieuwe Driemanspolder (N3MP), kilometerhok 89-452.

Woensdag 19 augustus

Aanwezig: Joke, Johan, David en Anne, Henk

De aanwezigen (Joke)

Nieuw: De Nieuwe Driemanspolder (N3MP). Uiteraard is de PWG wel nieuwsgierig naar de plantenontwikkeling. Deze eerste inventarisatie begon op de parkeerplaats van de camping, en inderdaad veel pioniers, vooral tussen de open tegels van de parkeerplaats met als meest bijzonder Moerasdroogbloem (*Gnaphalium uliginosum*) en Tomaat (*Solanum lycopersicum*). De oever van de sloot tussen de parkeerplaats en de weg gaf een wat interessanter beeld: Kleine majer (*Amaranthus blitum*), Zwaluwtong (*Fallopia convolvulus*), Moeraskers (*Rorippa palustris*), Geelrode naalbaar (*Setaria pumila*). Later werd nog Stekelige hanenpoot (*Echinochloa muricata*) gevonden. De volledig plantenlijst is bijgevoegd.

Tomaat (Joke)

Stekelige Hanenpoot (Joke)

Stadsplantendag in Meerzicht op zaterdag 5 september 2020

Johan Vos

Aanwezig: Anne, David, Henk, Johan Vos, Joke, Marian en uit Wageningen: Ronald Busman

Traditiegetrouw organiseren we, samen met FLORON in het eerste weekend van september een stadsplantendag. Hiervoor kiezen we elk jaar een andere wijk uit, dit keer was Meerzicht (hoogbouw) aan de beurt. Om 10.00 uur ontmoetten we elkaar bij RSR-station Voorweg en trokken we in twee kleine groepjes de wijk in. Om 12.00 uur hebben we op Speelboerderij "Het Buitenbeest" geluncht waarna we 's middags (voor wie er nog geen genoeg van had) onze plantenjacht hebben voortgezet.

Meerzicht hoogbouw is een groene wijk uit de jaren '70 van de vorige eeuw waar de flats in een parkachtig landschap zijn neergezet. De bomen hebben inmiddels forse groottes bereikt en je kunt van dit deel van Zoetermeer rustig spreken van een groene stadsoase. Het inheems groen, oorspronkelijk van veel bloeiende struiken voorzien, is in de afgelopen 50 jaar sterk versoberd en is nu hier en daar door bewoners in beheer genomen.

Het groepje waar ik deel van uitmaakte volgde eerst het talud van de RSR zuidwaarts. Het voordeel van floristen van buiten Zoetermeer in je gezelschap is dat je vrijwel altijd discussie krijgt en er daardoor ook nieuwe inzichten ontstaan. Zo werd de suggestie gewekt dat Geel nagelkruid, aan de hand van een aantal stengelbladen wel eens Groot nagelkruid zou kunnen zijn. Aan de natte voet van het talud werd een grote groeiplek van een zeggensoort waargenomen die herkend werd als Scherpe zegge! Daarna troffen we op onze zwerftocht tussen de flats vrijwel alleen algemeen voorkomende soorten aan, die in Zoetermeer vaak grote afmetingen hebben! De Bleke basterdwederik blijft natuurlijk altijd een leuke soort om aan te treffen.

Groot glaskruid (Joke)

Vervolgens bereikten we de Speelboerderij, waar we ook het andere groepje troffen.

Zij hadden hoofdzakelijk langs de Voorwegwetering gekeken en daar o.a. Slanke waterweegbree en Wijfjesvaren aangetroffen. Deze laatste soort hebben we nog maar één keer eerder in Zoetermeer gezien en wel in het Balijbos.

Na de lunch werden we uitgenodigd om het onkruid in de moestuin van de boerderij onder de loep te nemen. Een mooie kans om een heel scala éenjarige akkeronkruiden weer eens goed te kunnen bekijken en vergelijken. Ook minder algemeen voorkomende soorten zoals Zeegroene en Rode ganzenvoet, en Basterdamarant kwamen er massaal voor. Vervolgens kwamen we aan de voorwegzijde van de boerderij bij het glaskruid terecht. Dit glaskruid staat hier al vele jaren aan de voet van een heg en is ooit als Groot glaskruid gedetermineerd. Uiteraard wilden we dit

m.b.v. de nieuwe Heukels controleren en ontstond er onenigheid in de groep over de al dan niet vergroeide schutbladjes. Groot of wellicht toch het veel algemenere Klein glaskruid? Later heeft Joke alsnog materiaal verzameld en de diagnose Groot glaskruid bevestigd.

Gevlekte aronskelk (Joke)

In de middag hebben we, met degenen die nog over waren, de Voorwegwetering vervolgd en aan de achterkant daarvan in een stukje gazon Tijmereprijs gevonden. Even verderop dachten we Knopherik te hebben waargenomen maar hier bleef toch vooral twijfel overheersen. Op een atypische groeiplek troffen we vervolgens stelen met rode bessen aan van een groepje aronskelken. In dit geval waren de bessen maximaal 0,5 cm. breed.

We hebben deze vondst dus als Gevlekte aronskelk gedocumenteerd. Daarna via het Fonteinbos en Belvédèrebos weer richting Speelboerderij en verder station Voorweg. Het was inmiddels 15.30 uur geworden en tijd om afscheid te nemen. We kunnen terugkijken op een leuke eindscore: 154 soorten!

Rode ganzenvoet (Joke)

Een puntje Oosterheem

Johan Vos en Joke

Aanwezig: Lucas, Anne en David, Tilly, Henk, Joke, Johan Vos en Marian

Het was, na 6 juni ons tweede bezoek aan dit stukje Oosterheem dit jaar. We hadden dit keer om 11.00 uur afgesproken zodat we na afloop direct in de richting van wijktuin de “Zoete Aarde” konden afreizen omdat we daar ons jaarlijks overleg, maar nu in de open lucht, hadden gepland. In twee groepjes van 4 personen gingen we vervolgens elk ons weegs.

Het puntje Oosterheem is onderdeel van de meest oostelijke zone van Zoetermeer met nogal wat infrastructuur waaronder spoor- en wegbermen, watergangen en een stukje eilandenbuurt. Al het braakliggend terrein was nog niet gemaaid zodat we nog voldoende ruimte hadden om ons botanisch te kunnen uitleven. De praktijk heeft geleerd dat juist dit soort “uithoekjes” vaak

Zegekruid (Tilly)

verrassingen bezit. In de overigens wel gemaaide wegberm stonden Avondkoekoeksbloem en Blaassilene gebroederlijk naast elkaar en in volle bloei. Op braakliggende stukken op de meer open plekken Zegekruid en verder zowel Grijze als Zwarte mosterd. Soorten die wel wat weg hebben van elkaar maar qua groeivorm totaal verschillen. Het kenmerk van Grijze mosterd is echter de rare knobbel boven in de vrucht. Leuk ook was de vondst van Postelein met beginnende bloei. Deze warmteminnaar komen we dit jaar ook buiten de al jaren

bekende groeiplaatsen op perrons tegen.

Het groepje van Joke speurde eerst in het kleine stukje woonbuurt naar ‘stoeplantjes’. Het leverde veel grasjes op, waaronder Harig vingergras en Stijf straatliefdegras, wat je tegenwoordig meer ziet als Straatgras en Hoenderbeet. Toen staken wij over naar het ruigere gebied onder de HSL en daar achter. Leuke soorten waren Dubbelkelk (bijna zo stekelig als een distel, met typerende dubbele kelkbladeren, Heelblaadjes en een soort kaasjeskruid dat

Postelein (Tilly)

(achteraf) Vijfdelig kaasjeskruid bleek te zijn. Deze soort heeft stervormige haren bovenin de plant en gerimpelde, kale vruchtjes. De vorm van de bijkelkblaadjes zijn het makkelijkste kenmerk om deze soort van Muskuskaasjeskruid te onderscheiden. Bij de laatste zijn ze lijnvormig, bij het vijfdelige elliptisch tot lancetvormig. Beide soorten hebben sterk ingesneden blad. Er is weer veel geoefend met determineren. Onze zoektocht van deze morgen heeft 110 soorten opgeleverd.

Wat ons overleg betreft werkte het weer in elk geval geweldig mee; we moesten vanwege de zon na enige tijd zelfs de schaduw van de fruitbomen opzoeken.

Op de Zoete Aarde was koffie, kruidenthee en cake aanwezig. Naast de 8 mensen uit Oosterheem voegden ook Anke en Fred zich bij ons. Het was goed om ook hen weer in goede gezondheid te zien. Naast vele geanimeerde gesprekken onderling vertelde Joke met het oog op de nieuwkomers over de vele activiteiten waar de plantenwerkgroep aan deelneemt. Ook werd gesproken over wat ons nog te doen staat dit jaar. Ondanks de valse start vanwege het Corona-virus liggen we qua planning goed op schema en moet het jaarlijkse aantal waarnemingen (zo'n 1500) ook dit jaar te halen zijn.

In de open lucht op 1,5 meter (Tilly)

Daarna kwam Henk aan het woord die de stand van zaken over het samenwerken van IVN en KNNV met ons deelde. Eindelijk lijkt er dan toch vooruitgang te zijn, hoewel een echte fusie nog ver lijkt.

Op de grens van Benthuisen en Zoetermeer

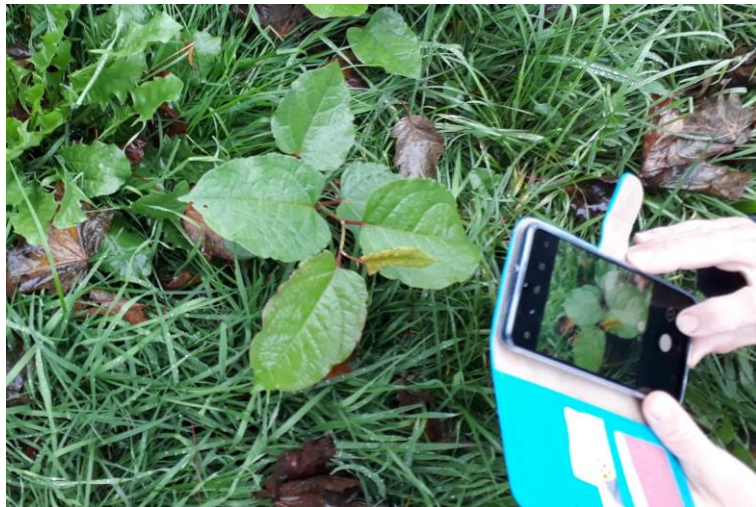
Anne

Datum: za 17 oktober 2020

Aanvang: 10.00 uur

Aanwezig: Joke, Tilly, Johan Vos, David, Anne

Deze zaterdagochtend was het wat regenachtiger dan we verwacht hadden. Nadat we compleet bleken te zijn, hebben we onze fietsen bij een brug weggezet en liepen we richting Benthuisen

langs de weg waar best wat auto's reden. Langs die weg geen onverwachte planten maar wel: Kompassla, Gewone melkdistel, Zilverschoon, Ruige zegge en Zevenblad. We werden aangesproken door een vrouw die zwerfvuil verzamelt in die buurt, zij vroeg zich af wat wij aan het doen waren. Naast de weg zagen we een Duizendknoop, de Japanse heeft een rechte bladvoet maar bij deze was dat niet overduidelijk zichtbaar.

Weg van de drukke weg liepen we de woonwijk in. Daar werden we weer twee keer aangesproken

Vanwege de niet helemaal rechte bladvoet van het onderste blad zou dit de Basterdduizendknoop kunnen zijn. (Anne)

door nieuwsgierige buurtbewoners. Hier zagen we tussen de tegels wat interessante plantjes waaronder een levermos en een Hypericumsoort .

Ook stond daar veel Bleekgele droogbloem. We liepen langs het water en staken over, aan de overkant zagen we een grote hoeveelheid Grote kaardenbollen. De sloot was net leeggehaald en we liepen langs de stervende en rottende waterplanten op de kant. Daarna keerden we om en besloten nog niet terug te gaan naar de fietsen, maar eerst nog richting Bentwoud te lopen. Onderweg kwamen we alweer een tomaat tegen, tot nu toe zien we, als ik er bij ben, elke keer minstens één wilde tomaat bij het inventariseren

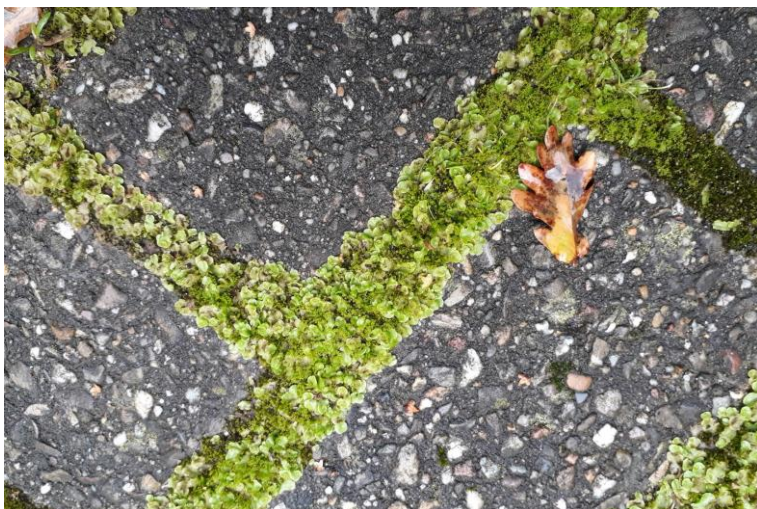
Bij het Bentwoud aangekomen zagen we onder andere Dubbelkelk, Zeegroene rus, Heermoes en Lidrus. Ik zocht de Lidrus op en vond onderstaande informatie. Ik had niet gedacht dat dit een dodelijk plantje zou zijn! Het was heel interessant om de dwarsdoorsnede van de stengel te bekijken

Struikvormige hypericumsoort, waarschijnlijk Mansbloed. (Anne)

*Henk van Halm, Trouw (30 maart 2007):
Paardenstaarten zijn een onverwoestbaar plantengeslacht, dat al zo'n 300 miljoen jaar geleden bestond, tegelijk met houtige gewassen zoals de Calamieten die nu de steenkoollagen vormen. Honderd miljoen jaar later waren er paardenstaarten met een stengeldiameter van twintig centimeter. Op paardenstaarten zul je tevergeefs naar rupsen zoeken. Alleen de paardenstaartsnuittor heeft zich gespecialiseerd op paardenstaarten, waaronder de Lidrus, die zijn naam dankt aan de gelede stengels. Wat overigens typisch is voor alle paardenstaarten. De stengels zijn geribbeld door voelbare groeven en ribben en dragen op de knopen kransen van blaadjes die tot een schede zijn vergroeid. Karakteristiek is ook het hoge kiezelzuurgehalte van de planten. Silicium dient als afweer tegen plantenetende zoogdieren, maar ook om de plant stevigheid te geven. Lidrus is een pionier op vochtige, pas omgewerkte grond, vaak slootkanten en wegbermen. Hij is de giftigste van onze paardenstaarten. Lidrus bevat het dodelijke alkaloïde palustrine, waaraan wel eens vee is doodgegaan. Lidrus onderscheidt zich van erop lijkende paardenstaarten door zijn glanzende stengels, met een centrale holte die kleiner is dan de helft van de stengeldiameter, die ongeveer een centimeter bedraagt. Kranzen van zijtakken komen uit de scheden. Het eerste lid van de zijtakken is korter dan de bijbehorende schede, een ander determinatiekenmerk.*

Het levermos tussen de voegen van deze stenen heet "Halvemaantjesmos". (Anne)

De vraag welke honingklaver (Melilotus) we zagen: was het de Goudgele dan wel de Citroengele honingklaver? Na een uitgebreid onderzoek besloten we uiteindelijk dat het de Citroengele moest zijn. We zagen ook nog een Waterweegbreesoort, maar deze had al zijn bladgroen al verloren, dus was hij moeilijk op naam te brengen. We zagen Grote ereprijs en bekeken de karakteristieke zweepvormige stijl op de vrucht. Inmiddels was het al bijna drie uur, jammer genoeg zat de laatste keer inventariseren voor dit jaar er op! Joke had 109 plantensoorten gestreept, Johan 104.

Planten zoeken in het Prielenbos in 2020

Tilly

Op verzoek van de gemeente hebben we dit jaar het Prielenbos geïnventariseerd. Het gaat om een gebied dat groter is dan het bos alleen. Ook het aangrenzend hooilandje en een aantal

Figuur 1. Begrenzing onderzoeksgebied Prielenbos, Zoetermeer (rode lijn). Watergangen en oevers rondom zijn inbegrepen.

andere gebieden zijn onderdeel van het onderzoeksgebied. (zie kaart)

Elke 5 jaar worden de natuurkernen van de grotere recreatiegebieden onderzocht. Dit om de gemeentelijke ambities met betrekking tot de lokale biodiversiteit te evalueren. Naast naar planten wordt er ook naar allerlei andere soortgroepen gekeken.

Gezien de bijzondere omstandigheden dit jaar ging het anders dan normaal. We hebben het gebied 4 keer bezocht. Tijdens de eerste twee inventarisaties op

25 april en 4 mei hebben Joke en ik het gebied bezocht. Op 11 juni kon Johan er weer bij zijn en op 22 augustus waren we met z'n vijven.

Eind april en begin mei was het prachtig weer.

We zijn op 25 april in het Prielenbos gestart. In de sloot bij de ingang zagen we de bladeren van het Groot moerasscherm. In het bos voorjaarssoorten als Gewone ereprijs, Gevlekte dovenetel en Basterdhyacint. De Vogelkers bloeide volop en we ontdekten het ontluiken van de Veelbloemige roos, de diverse soorten varens zoals Brede stekelvaren en de bloemetjes van Zwarte bes. Langs het vlonderpad vonden we Moerasmuur. De bladeren van de Grote watereppe waren al zichtbaar. Dit is bij mijn weten de enige overgebleven groeiplaats in Zoetermeer van deze soort.

De hooilanden (Tilly)

Het hooiland hebben we vooral begin mei bezocht en hier gezien: Rode klaver, Madeliefje, Akkerereprijs, Scherpe boterbloem, Echte koekoeksbloem en Gewoon reukgras. Het gewas staat

in deze tijd van het jaar nog niet zo hoog zodat we ook de Brede orchis hebben kunnen waarnemen.

Aan de oever van de Zoetermeerse plas groeide o.a. Glad walstro.

Op 11 juni waren we met z'n drieën. Het was een bewolkte dag, het begon een beetje nattig. Johan wees ons op Trosvrank, een forse dravik die desalniettemin gemakkelijk over het hoofd

De sfeer van het Prielenbos (Tilly)

gezien wordt. In het Prielenbos stonden zowel de Echte valeriana als de Veelbloemige roos prachtig in bloei. De gewone ereprijs en Gevlekte doventel vonden we terug, maar we zagen nu ook op die plek een salomonszegelsoort. We zijn op zoek gegaan naar de eikvaren en vonden die ook op een omgevallen stam. In het hooiland voerde Riet nu de boventoon en de kleurenpracht van het voorjaar was verdwenen. Het was dan ook erg lastig om doorheen te waden zonder een en ander te vertrappen. Al lopend hebben we soorten als Harige als Grote ratelaar, Kamgras en Rietorchis waargenomen.

We hadden een tip gekregen dat de Japanse duizendknoop in of net buiten het Prielenbos was gezien. De plant(en) stonden een beetje verborgen tussen het hoge riet.

De laatste ronde was op zaterdag 22 augustus. We waren met z'n vijven, Anne, Henk, Johan, Joke en ik. Het was een bewolkte dag. In de sloot vlak voor de ingang van het bos hebben we eerst het bloeiend Groot

moerasscherm bekeken. We hebben gezocht naar de steunblaadjes van de Kleine waterpeper en de kroosjes in de sloot bekeken. In het bos zagen we nu de vruchten van de Veelbloemige roos en de bloemen van de Grote waterpeper. Ook vonden we Groot heksenkruid, een nieuw soort voor het Prielenbos dat nu blijkbaar de weg naar het Prielenbos heeft gevonden. En even buiten het bos, in een greppel zagen we

Italiaanse aronskelk (Tilly)

zaailingen van de Zwarte populier en bij het hek aan de

noordkant van het bos een enorme groeiplaats van de Italiaanse aronskelk. Door de knalrode bessen valt deze soort gedurende deze tijd van het jaar niet te missen!